

MEMO / 27 ноември 2012 г.

Разкриване на неизвестни данни за недокладвани престъпления от омраза в ЕС

Два нови доклада на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) илюстрират в каква степен породените от омраза престъпления са проблем в Европейския съюз.

Докладът *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* („Публичност на породените от омраза престъпления в Европейския съюз: признаване на правата на жертвите“) разглежда правата на жертвите на престъпления от гледна точка на основните права. Сравнителният анализ на официалните механизми за събиране на данни за породените от омраза престъпления в 27-те държави членки на Европейския съюз (ЕС), показва значителните различия между събираните от отделните страни данни, както и различните подходи към престъпленията от омраза, залегнали в наказателното законодателство. Определени са трудностите, с които се сблъскват държавите членки във връзка със събирането на данни и подвеждането на извършителите под отговорност с цел даването на възможност на жертвите на мотивирани от омраза престъпления да търсят обезщетение.

Този доклад допълва *EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as victims of crime* („EU-MIDIS Данни на фокус 6: Малцинствата като жертви на престъпления“). EU-MIDIS е първото проучване, което обхваща целенасочено извадки от етнически малцинствени и имигрантски групи във всички страни на ЕС. Този доклад, който е последен от докладите на EU-MIDIS, представя данни за преживяванията на виктимизация на участниците в проучването, които са станали жертви на пет вида престъпления: от кражби до тежки случаи на тормоз. Доклада разкрива кои етнически малцинствени и имигрантски групи най-често стават обект на престъпления, мотивирани от расизъм, и предоставя данни за дела на жертвите, които съобщават за инциденти, както и за причините да не ги съобщават.

Разгледани заедно, двата доклада помагат да се уточнят „неизвестните данни“ относно престъпленията, породени от омраза. Докато доклада „Публичност на породените от омраза престъпления“ описва съществените недостатъци на националните методи за събиране на данни, които са причина за изкривяване на данните за мащаба на породените от омраза престъпления в отделни държави членки, докладът „Данни на фокус“ разкрива степента, до която малцинствените групи считат, че са жертви на мотивирани от расизъм престъпления. Това обстоятелство, както и фактът, че толкова голяма част от тези престъпления остават недокладвани, показват, че страните трябва да усъвършенстват прилаганите от тях методи за категоризиране и събиране на данни за породените от омраза престъпления, както и да работят за повишаване на доверието в правоприлагащите органи.

Представените в двата доклада данни също така отразяват усилията на държавите членки за прилагане на Рамково решение 2008/913/ПВР относно расизма и ксенофобията, което ще бъде предмет на преглед през ноември 2013 г. В това рамково решение е предвидено, че държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията мотивирани от расизъм и ксенофобия са по-строго наказуеми в сравнение с останалите престъпления. Рамковото решение е транспонирано в законодателството на всички държави членки с изключение на Белгия, Естония и Гърция.

КЛЮЧОВИ РЕЗУЛТАТИ

27-те държави-членки на ЕС се различават по отношение на документираните и публикуваните от тях данни за престъпления мотивирани от омраза, които стават причина за пропуски в дейностите по събиране на данни в ЕС (таблица 1). Това означава, че официалните данни за престъпленията, породени от омраза, често не успяват да отразят действителната ситуация по места.

Таблица 1: Официални данни за породените от омраза престъпления, публикувани през 2010 г., разбити по видове мотивация и по държави членки на ЕС

Държава членка на ЕС	Расизъм / ксенофобия	Анти-семитизъм	Сексуална ориентация	Екстремизъм	Религиозна нетолерантност	Ислямофобия	Омраза към ромите	Увреждане	Полова идентичност	Друго / без отговор
Австрия	64	27		335		8				146
Белгия	924	2	58							49
България	Няма данни									Няма данни
Кипър	32									
Чешка република	226	28		252			Няма данни			
Германия	285	1,166		20,81						
Дания	62		30		10					37
Естония										86
Гърция	Няма данни									
Испания	Няма данни		Няма данни							
Финландия	741	4	43		52	15		20	5	
Франция	886	466		127		100				
Унгария	Няма данни									Няма данни
Ирландия	122	12								
Италия	Няма данни									Няма данни
Литва	Няма данни	Няма данни								Няма данни
Люксембург	24									Няма данни
Латвия	Няма данни									Няма данни
Малта	Няма данни									
Нидерландия	1,168	286	660	139	108	93	4	7	17	668
Полша	Няма данни	Няма данни	Няма данни			Няма данни	Няма данни	Няма данни		Няма данни

Португалия	✓ Няма данни									✓ Няма данни
Румъния										
Швеция	✓ 3,786	✓ 161	✓ 770	✓ 444	✓ 552	✓ 272	✓ 145		✓ 31	✓ 818
Словакия	✓ Няма данни				✓ Няма данни					
Словения	✓ 114			✓ 51						
Обединеното кралство	✓	✓	✓		✓			✓	✓	
Англия, Уелс и Северна Ирландия	31,486	488	4 883		2,007			1 569	357	
Шотландия	4,513	448			693			50	14	

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

В: Какво е престъпление породено/мотивирано от омраза?

О: Престъпления породени от омраза, са насиетието, заплахите и престъпленията, мотивирани от расизъм, ксенофобия, религиозна нетърпимост или на база увреждания, сексуална ориентация или полова идентичност на дадено лице. Това обаче не е официалната дефиниция, тъй като всички държави членки прилагат собствени и различаващи се определения и начини за борба срещу престъпленията, породени от омраза.

В: Кои групи са основните жертви на престъпления, породени от омраза, в ЕС?

О: Прилаганите понастоящем в ЕС механизми за събиране на данни затрудняват точното определяне на основните групи, които са обект на породени от омраза престъпления, тъй като са налице много големи различия между държавите членки по отношение на категоризирането и събирането на данни (вж. таблица 1). По-голямата част от държавите документират престъпленията, породени от расизъм/ксенофобия (25 държави членки), следват престъпленията, мотивирани от антисемитизъм (в 12 държави членки), престъпленията, мотивирани от сексуалната ориентация на жертвите (в 8 държави членки), екстремистките престъпления (в 7 държави членки), престъпленията с религиозна мотивация (в 6 държави членки) и престъпленията, мотивирани от ислямофобия или насочени срещу мюсюлмани (в 6 държави членки). Едва четири държави членки събират официални данни за престъпленията, мотивирани от половата идентичност на жертвите, от принадлежността им към ромската етническа група или от това, че имат увреждане.

Важно е да се знае, че не е нужно хората действително да притежават характеристиките, които им се приписват, за да се превърнат в жертви на престъпления, мотивирани от предубеждения или предразсъдъци, често наричани „престъпления, породени от омраза“. За извършителите е достатъчно да *сметнат*, че някой има определена характеристика, за да мотивират нападение срещу него.

В: Какво отражение оказват престъпленията, породени от омраза, върху жертвите?

О: Жертвите на престъпления от омраза са обект на малтретиране заради начина по който биват възприемани. Наличните данни показват, че престъпленията от омраза оказват дълбоко отражение върху жертвите, отчасти защото жертвите не могат да предпишат факта, че са преследвани, на базата на лош късмет. Вместо това те са принудени да приемат, че извършителите са ги избрали заради социалната им идентичност и че ще продължат да бъдат застрашени от виктимизация (престъпно преследване).

Основните разлики между преживяванията на тези хора и на жертвите на други видове престъпления се състоят в това, че те изпитват силен страх, пристъпи на тревожност и загуба на увереност. Често физическите щети, причинени в резултат на нападения, мотивирани от предразсъдъци, са по-незначителни от силните чувства на насилие и унижение, които ги съпътстват.

Престъпното преследване, породено от омраза, засяга не само жертвите, но и техните семейства и широката общност, в която живеят. Страхът може да бъде заразителен в резултат на споделената социална идентичност на дадено семейство или група.

Докладът на FRA *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* („Даване публичност на породените от омраза престъпления в Европейския съюз: признаване на правата на жертвите“) е достъпен на адрес:

<http://fra.europa.eu/en/publication/2012/making-hate-crime-visible-european-union-acknowledging-victims-rights>

Докладът *EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as victims* („EU-MIDIS Данни на фокус 6: Малцинствата като жертви на престъпления“) е достъпен на адрес:

<http://fra.europa.eu/en/publication/2012/eu-midis-data-focus-report-6-minorities-victims-crime>

За допълнителна информация се свържете с media@fra.europa.eu / Тел.: +43 1 580 30 642